

Josquiu Carbo

comprova amb el

llibre B6/331

si és un dels autors

ELOGI DE LA FORMIGA

Repenjo el cap en el respatllet i acluco els ulls. Tant de bo pogués dormir una estona, aprofitant el suau sacseig del tren. Però sempre m'ha costat fer-ho en públic i més, encara, en un seient que m'obliga a mantenir el cap enrere. I penso...

Hi ha coses que es veuen venir: fa temps que m'he adonat que l'ofici ja no és el que era. M'hi he resignat. Em resigno a tot, jo. Quin remei! Les coses s'acceleren, es desborden i es precipiten. Uns pugen, altres baixen i alguns ens ensorrem. És una situació irreversible que m'obliga a fer el cor fort i a dissimular: no voldria que la dona veiés que res ja no tornarà a ser com abans i no pas perquè el món hagi entrat en un període de vaques magres...

Si n'arribo a ser, d'antic! Ni un sol d'aquests noiets que m'ha disputat el seient en el moment d'entrar en el vagó -nens, la majoria- podria entendre això de les vaques magres. Ni que hagués dit grasses. No en saben res, ara, de les plagues bíbliques. Totes els ponen, avui! Tampoc no ho entendrien, això, fets a una cultura urbana que fa incomprendible la satisfacció del pagès que comprovava que cada gallina havia dipositat un ou nou de trinca a la ponedora, millor que fos de dos rovells. Jo he viscut, encara, aquesta emoció en els terrats de les cases de pisos de ciutat. ¿Ho saben, que els ous són el treball elaboradíssim de l'entranya de les gallines o pensen en un producte industrial més, a partir d'un procés informàtic que barreja diverses matèries en les proporcions adequades? En el fons, però, una granja avícola, avui, té més de fàbrica que de galliner tradicional. Què s'ha fet dels gratapallers?

I jo, què? Què s'ha fet d'aquell viatjant de comerç, l'home de confiança que arribava a ser com de la família dels clients perquè no els enganyava mai, amb un codi d'honor ben definit, un estómac a prova de bomba i un acudit sempre a flor de llavi... Som una espècie a extingir. No m'hi voldria posar pedres al fetge perquè això no hi ha qui ho aturi. És la conseqüència dels canvis generats pel progrés, per més que la dona pensi que tinc la sang d'orxata perquè sempre em deixo passar la mà per la cara.

Ja m'agradaria veure com s'ho fa, ella, per aixecar l'ànim dels amos d'aquestes botiguetes cada dia més buides de gènere i de clients, sense dependents, i engrescar-los a fer la comanda que necessitem per fer bullir l'olla. Aquí ja no s'aixeca res de res! Ni l'ànim, ni la moral, ni... I això és, potser, el que molesta més la dona, ara que sembla viure un incòmode, si més no per a mi, estiuet de Sant Martí, i que em busca més sovint del normal, quan per a d'altres coses estic, jo, perpetu aspirant a una continuïtat tranquil·la. Sempre ha mantingut, ella, l'esperança d'un cop de sort que introdueixi alguna emoció o un canvi radical en les nostres vides. Que Déu ens en guardi!

La dona, amb intencions que escapen a la meua comprensió, em vol fer reaccionar i, com si es referís a la feina, em recomana que sigui imaginatiu, que busqui noves fórmules, que no em resigni a la rutina i que no m'adormi... I em desconcerta quan, tot seguit, m'aconsella meravellosos tòpics orientals fets d'extractes d'arrels que s'emparenten amb pocions màgiques. Hi ha cops que m'espanta, sobretot, de nit, quan som al llit i sembla disposada a demostrar-me amb exemples pràctics allò que intenta dir-me de dia, aplicat, però, a un terreny ben diferent del professional. Però el meu mal no vol soroll i m'estimo més prendre una píndola per intentar dormir que no pas deixar-me anar per camins insòlits al final dels quals el fracàs seria encara molt més estrepitos.

Què hi puc fer, si en cada ocasió que he intentat posar-me al dia, les coses no han millorat? Primer amb un contestador automàtic; després, un fax; ara, el refotut ordinador que em fa passar les nits en blanc, tremolant de por per si frego amb un dit la tecla que no toca i tota la feina se'n va a fer gàrgares, tan fàcil com era passar les comandes a mà, amb aquella lletra tan primfilada que mereixia comentaris ben elogiosos primfilada quan l'artesanía dominava la tècnica.

Vaig caure de quatre grapes en el parany d'aquell venedor jove i agressiu que em va engalipar amb totes aquestes andròmines que no necessito per a res.

La dona s'ho empassava com si fos dogma de fe i gairebé el va aplaudir quan assegurava que em calia una altra imatge. Quan el mal ja estava fet, em vaig sentir com un traïdor. Quina falta de coherència! Si jo mateix renuncio als blocs de notes i a les llibretetes de paper quadriculat en benefici d'aquest artefacte que em fa tremolar de cames cada cop que goso engegar-lo ¿com m'ho faré perquè els meus botiguers me n'encarreguin un bon lot?

Quan han baixat aquells galifardeus que gairebé m'han passat pel damunt per ocupar els seients buits del costat de la finestra, era el moment de canviar, però he dubtat massa i ja torno a estar rodejat: ara, per una colla de nenes uniformades. Si hagués estat més decidit ja seuria al costat de la finestra, repenjaria el cap entre el vidre i la mà, el colze ben clavat a l'ampit, per atenuar els sotrac, i intentaria la fugida amb més possibilitats d'èxit.

És curiós que encara hi hagi alguna escola -religiosa, suposo- que faci vestir les nenes d'uniforme. La majoria d'escoles són mixtes, ara. Però la que acaba de deixar anar aquestes nenes com si fossin ocells, per la piuladissa que fan, ha de ser tan rutinària com jo mateix...

La dona també havia portat uniforme, de joveneta. Era normal, llavors: tan fosc que semblava negre, amb una brusa camissera blanca, coll rodó i ben tancat. Durant gairebé tot el curs portaven al damunt una capa també negra que evitava tota especulació sobre les formes que calia amagar a qualsevol preu.

Sempre m'havia agradat. De ben menuts, me la mirava com una floreta que mai no gosaria collir. Tothom sabia que les alumnes d'aquell col·legi no estaven a l'abast dels fills dels treballadors, fora de les que entraven per la porta de les pobres, que havien de fer de minyonetes de les altres a canvi d'una educació limitada a l'ortografia i les quatre regles. També eren diferents els uniformes, és clar. Al barri tothom sabia a quin grup social pertanyia.

No goso obrir els ulls ara que, a punt d'endormiscar-me, refeia aquella imatge tan dolça d'ella, amb l'aspecte de quan me'n vaig enamorar, de petita, que anava a les monges amb el seu vestit fosc, mirant decididament endavant. La somio, com tantes vegades: la bella dorment del bosc, ajaguda en un llit que és el mateix de casa però sofisticat i recarregat, amb els quatre braços d'un dosser fantàstic i original arrapats al sostre, i el gruix d'un nodrit conjunt de matalassos a través del qual la meua princesa ha notat la presència del pèsol que la incomoda i, per tant, n'homologa la procedència i en certifica l'elevada condició. No estic sol, al seu davant, i aquest és l'únic obstacle que em frena a l'hora d'acostar-m'hi més per besar-li castament el front. I sé que no estic sol perquè m'arriba la remor d'unes veus que parlen d'un insecte i de mi... Que somio, potser? Què té a veure una formiga amb la meua persona?

Paro bé l'orella. Sento unes rialletes i algunes paraules relacionades amb una formiga entremaliada que en fa de les seves, i de la conveniència o no d'avisar algú que corre perill... S'ha esborrat del tot la dolça imatge que em mantenia en un món idíl·lic, fet de flonjors i mites. Faig un esforç per obrir els ulls i me'n surto a la primera. M'enlluerna el sol que entra per la finestra del tren en marxa. Me'ls he de fregar i, després, m'esvero: em rodeja un nombre excessiu de noiets de l'escola religiosa. N'hi ha quatre d'assegudes al davant en un seient per a dos passatgers, dues més, al seient del meu costat, i unes quantes pel passadís o agenollades al seient del darrere, que treuen el cap per damunt del respall. Sembla que, mentre feia volar el pensament entre un núvol de records, m'he convertit en una mena d'atracció de noiets viatgeres i desvagades mentre la resta del vagó, poc ocupat, segueix indiferent el viatge.

Què passa? Què és el que crida tant l'atenció d'aquestes criatures? Sóc jo! És la meua persona en concret perquè no s'amaguen de mirar-me descaradament. Tenen la vista posada en la meua falda, que és, justament, on miro jo, també, ara que m'he deixondit, sense que hi observi cap detall o circumstància anormal o paranormal. Sembla que es portin la broma de casa perquè no paren de riure. Les miro amb un esguard ple d'interrogants fins que

la més decidida, una noieta espavilada que, vestida d'una altra manera, podria semblar més gran del que és -llavis molsuts, nas inquiet, ulls ametllats i galtes de vellut-, em diu amb una veu que potser l'emoció ha tornat més ronca de l'habitual:

-La formiga. No t'he dit res perquè dormies...

No ha aclarit ni un dels meus dubtes, i això fa que me la miri en ple desconcert, com si acabés d'aterrar d'un altre planeta. Les altres han callat de sobte. Ja no riuen, tampoc, si més no obertament, encara que alguna mantingui una guspira divertida que s'esforça a dissimular. Totes escolten atentament, conscients que hi ha algú que corre perill.

És quan m'atreveixo a preguntar:

-Una formiga... Quina formiga?

I ella, sense immutar-se, mou els llavis per informar-me'n, sense que jo entengui res de res:

-T'ha entrat una formiga a la bragueta.

Una explosió d'hilaritat sacseja el departament quan una d'elles, que intenta superar la cridòria i la riallada general que ara s'aixeca al meu voltant, juga amb el títol de la més famosa de totes les faules que es fan i es desfan i diu: "La cigala de la formiga" I vinga riure!

Les monges del seu col·legi deuen ser franceses perquè una altra, exhibint un accent acceptable, s'engega amb allò tan suat de **La cigale, ayant chanté tout l'été, se trouva fort dépourvue...**, i prou, perquè els xiscles i crits de les altres no em deixen sentir res més.

Si fos més decidit, canviaria de vagó. Per treure-me-les del cap, no hi hauria com obrir la finestra i saltar en marxa. Però no ho faré. Si quiet i tot sóc la seva riota, què passaria si ara m'aixecava i caminava pel passadís donant-los l'ocasió d'assenyalar-me per ridiculitzar-me. Quin mal els he fet, jo?

Decideixo prescindir-ne, passar d'elles i no fer-los més cas. Prou broma. Tornaré a tancar els ulls i faré com l'estructe quan posa el cap sota l'ala. Abans, però, la noieta que ha intentat avisar-me d'algun perill imminent, i que és l'única que manté la correcció, torna a la càrrega i insisteix:

-Vés amb compte! Aquesta formiga té males intencions. És de les que no perdonen.

M'he quedat amb les ganes de saber-ne més, que em digui què passa, d'on ha sortit la ditxosa formiga i de quina família és, com sap que té mala bava i tot el que s'ha de saber i ningú no s'havia atrevit mai a preguntar d'un insecte que -ara ho entenc!- s'ha passejat pels camals dels meus pantalons mentre jo feia volar coloms, cosa que ha atret tantes mirades encuriosides.

Han callat. Ara ja no riu ningú. Repenjo altre cop el cap en el respatller. I faig tots els esforços del món per retrobar el passat. Pitjo la tecla que em fa accedir al disc dur i selecciono alguna de les opcions de la memòria. D'entre tants episodis més aviat tristos, que procuro fer desaparèixer, torno a veure la meva dona embolicada amb la capa negra de l'uniforme. I veig la casa on vivia. I els seus pares... La desgràcia de la seva família va ser la meva sort. Tot allò ja queda molt i molt lluny. Mai no n'ha volgut parlar, ella, del seu pare. Sé que l'admira, tot i que no li pot perdonar que les abandonés: no em permetria que el culpabilitzés, ni tan sols que el discutís... Quin element! Va ser un precursor, a la vista del que avui passa en tantes famílies. Era, o és, perquè no he arribat a saber mai si és viu o mort, un metge de prestigi que es guanyava molt bé la vida en l'exercici de la seva professió, com feia tota la gent de carrera en aquells moments que les universitats només s'obrien a unes famílies ben concretes. Pel que he sentit dir, sembla que ell era dels bons, dels que en sabien: tenia ull clínic i els seus diagnòstics anaven a missa. Tot rutllava fins que va engegar a dida la dona i la filla per fugir a l'estranger amb la infermera. La sogra, que no tenia pèls a la llengua, explicava sovint, encara que no vingués a to, que no ho era, aquella noia, d'infermera, sinó una raspa d'allò més vulgar, el bony que obria la porta, despenjava el telèfon i treia la pols del sofà sobre el

qual s'obria de cames a l'amo, entre consulta i consulta... La meva dona, quan el seu pare va volar, encara va continuar un curs més vestint l'uniforme del col·legi. Bé, un curs sencer, no, perquè les monges la van fer fora quan ja no van poder pagar, amb l'excusa del mal exemple que podia donar a les companyes la filla d'un matrimoni trencat. I quan a la seva torre hi vaig veure entrar i sortir una altra gent, la vaig perdre de vista. No vaig saber què havia passat fins que, uns anys després, ens vam trobar casualment. No em va reconèixer perquè mai no s'havia fixat en mi, tant que me la mirava, jo. No li va fer cap gràcia ensopegar amb algú que li recordés el barri, la casa on havia nascut i l'uniforme que havia portat amb tanta distinció. A mesura que ens vam veure i intimar, vaig descobrir que s'havien fos les diferències que ens separaven, sobretot les econòmiques, perquè ella havia anat molt a menys. La seva mare tenia tots els números per fer de bruixa en qualsevol història de terror, cosa que encara feia més notable que ella conservés un aire que l'ha fet diferent de totes les altres que he conegut, en el bon sentit de la paraula, perquè, en el sentit bíblic, només l'he conegut a ella, i prou. Suposo que aquesta arrogància és el que sempre m'ha impressionat, d'ella, i el que em va precipitar a formalitzar unes relacions que, com em deien a casa, m'haurien de portar molts problemes. Sempre l'he vist inabastable, somiadora, distant, una mica escèptica en relació als meus intents per saber què volia per intentar complaure-la, com si el principal motiu del meu fracàs fos, precisament, que no ho endevinés a la primera... Quan jo he sentit, ella no ha volgut; quan ella ha desitjat, jo no he pogut. Sempre s'ha mantingut en un pedestal, i això, ara, em preocupa perquè, si van tan mal dades com penso, n'haurà de baixar per tocar de peus a terra. Si bé la meva reaparició en la seva vida va servir per treure-la del pou sense fons en què havia caigut arrossegada per la seva mare, no em costa gens d'acceptar que ella sempre havia esperat alguna cosa més, de la vida. D'aquí procedeix el meu agraïment. Mai no he deixat de ser conscient que m'acceptava a contracor perquè jo era la seva última oportunitat, però estava convençut que me la guanyaria amb afecte, il·lusió i devoció. I tinc dret a pensar que ho hauria aconseguit si no hagués estat per la bruixa, que se'ns va instal·lar a casa i va fer tot el possible per posar de relleu la meva mediocritat i tot un bon repertori de mancances que no els permetien de viure tal com havien acostumat abans, abans que el seu marit toqués el dos, és clar, ja que quan es van haver d'espavilar totes dues soles, la merda i la misèria se les fotia de viu en viu. La vella era prou senyora per no rebaixar-se a treballar per ningú, ni que fos per ella mateixa, o per la seva filla... Quan la bruixa la va petar, la meva dona es va adonar amb certa sorpresa que, sense aquell corcó que no parava de segar-me l'herba sota els peus, s'hi trobava mitjanament bé, al meu costat. Vam viure la millor època del nostre matrimoni, llavors. Com de costum, jo no la deixava tocar de peus a terra i sempre estava al peu del canó per proporcionar-li tot el que m'era possible.

De petit, sempre havia sentit dir que quan la misèria truca a la porta, l'amor se'n va per la finestra, però no és pas aquest el nostre cas. Ara que veig l'entrada definitiva d'aquest llarg túnel sense sortida, quan la preocupació pel nostre futur és el núvol que em treu la son i limita, junt amb l'edat, la meva capacitat física, ella té més ganes de mi que mai, cosa que em neguiteja i fins i tot m'incomoda. Déu dóna faves a qui no té queixals. Que em passi això a mi, a aquestes altures de la vida! Què no hauria donat, jo, els primers anys de casat, perquè se'm mostrés receptiva i acollidora, quan amb prou feines deixava que me li acostés. Ara, en canvi, hi ha nits que he de fer veure que no m'adono del que vol. Ja li ho vaig dir, l'altre dia, com si no fes al cas, que cada cosa al seu temps, i a l'estiu, cireres... Va captar la indirecta perquè, tot seguit, se'm va despenjar amb dites tan absurdes com aquella que les ciències, avui, avancen que és una barbaritat, i que allà on no s'hi arriba amb la mà, s'hi arriba amb la punta de l'espasa, uns tòpics que ha acumulat al llarg d'una vida al costat d'aquella bruixa que no sé en quina escola ho va aprendre, tot això. Els primers temps de casats, es passava mitja nit amb el nas enganxat a la porta de la nostra habitació, una presència que

m'encongia l'esperit sense que anul·lés del tot els impulsos de la meva sang jove, però que deixava fora de combat la meva dona: si sentia que la bruixa, instal·lada a l'altre cantó d'una paret prima com un tel de ceba, es posava a tossir, a mocar-se o a roncar, se'm girava d'esquena amb una excusa absurda: "Estigues, que ens pot sentir la mamà!" Em costa entendre els seus fogots actuals. M'agradaria trobar algun llibre que m'aclarís si és normal, aquest frenesí, o si ho és que jo, ara, pugui passar ben bé un mes o dos sense tocar-la, però no pas sense mirar-la, ni sense sentir-la respirar, ni sense saber que la tinc a la vora o que m'espera ben arreglada i pentinada. Tinc ganes de demostrar-li el meu amor d'una manera diferent. M'agradaria que en tingués prou amb el meu afecte, ara molt més reposat i que es basa en el meu interès a complaure-la en tot el que vulgui, a no portar-li la contrària, a intentar endevinar el més petit dels seus capricis i ajudar-la en totes les feines de la casa... Per sort, al llarg d'una vida de formiga, no vaig escoltar els cants de sirena de la bruixa que, després d'escorcollar d'amagat els meus papers i descobrir que els ingressos superaven les despeses, pretenia fer-me estirar més el braç que la màniga. Així, he fet un raconet que procuraré no tocar fins que no hi hagi més remei, i llavors ho faré amb seny, sempre per evitar-nos disgustos i privacions. Ja en va tenir prou quan era petita, amb aquell bala perduda del seu pare, que va desaparèixer i les va deixar amb un pam de nas...

Badallo. M'adono que no he dormit de debò, i que tampoc no he somiat. En tot cas, he somiat despert perquè, en el fons, he dirigit el sentit dels records. I ara torno a tocar de peus a terra: sé que em trobo en el tren, camí de casa. El silenci que hi ha al meu voltant em fa dubtar d'un ridícul episodi que m'ha semblat viure fa una estona: unes noietaes que em deien no sé què d'una formiga. Una formiga que una d'elles ha tingut l'atreviment de dir que se m'havia ficat a la bragueta.

És curiós, però aquest record tan recent em neguiteja. Sóc massa impressionable! Ara em sembla sentir un pessigollegeix a l'entreuix, com si la cèlebre formiga prengués posicions per assaltar una relíquia que en el passat havia viscut moments d'eufòria. Sento una gran necessitat de gratar-me el baix ventre, però no m'atreveixo perquè és possible que encara hi hagi tot d'espectadores pendents dels meus moviments. La pruija, però, es fa més forta, cada cop més a la vora de la meva intimitat.

-Aiiiiii!

No he pogut ofegar aquest crit, un bram que surt del fons de la meva ànima quan salto fins a topar gairebé el sostre amb el cap: acabo de sentir una fiblada brutal en la part més sensible del meu cos, com si algú em volgués treure de l'endormiscament amb una queixalada ferotge, o com si un expert botxí, especialitzat en turments refinats, s'apliqués amb un taladrador sobre la representació més evident de la meva tronada masculinitat.

Torno a caure al seient i recupero, potser, però d'una manera ben desmanegada, la posició inicial. L'atac no es repeteix, de moment, però sento un dolor insuportable. Hi porto les mans per fregar-me, sacsejar-me i amanyagar-me la part adolorida sense que el pudor em permeti resistir un instint tan elemental. Els meus dits se sorprenen i reculen, alarmats, quan topen amb un apèndix que sento com creix sota la roba de manera desmesurada. He d'apartar les mans perquè el més lleuger fregadís em desespera. El contacte amb la roba ja és suficient per enervar-me, per recordar-me la pessigada assassina que encara em fa xisclar, bé que amb moderació, per guardar les formes i, potser, perquè el costum de ser l'ase dels cops m'ha familiaritzat amb el dolor.

Escolto una veu que fa l'efecte que ve de tan lluny com l'origen del temps, però que surt de la boca de la noieta que tinc al davant, la que m'ha alertat fa uns minuts de les terribles conseqüències que només podia sospitar ella, tan sàvia:

-Ja t'ho he dit, que et picaria. Se t'està inflant. Ho veus?

I tant, que s'infla! I s'endureix. Ho veig i ho sento. Se'm torna com un

monòlit de pedra, enorme i coriaci, i això que no goso tornar-me-la a tocar, però ho sé perquè ho puc associar a èpoques més glorioses, quan això es produïa per causes més naturals, alienes a la intervenció de cap mena d'insecte, mai, però, en les exagerades proporcions actuals. Estic perplex, i febrós, i no goso moure'm. La meua mirada s'uneix a la de les espectadores que han esborrat fa estona les rialles i que ara tenen una mirada estranya, tèrbola, estràbica, a punt de perdre el món de vista, inquietes, sorpreses i meravellades pel privilegi que han tingut d'assistir a un prodigi semblant. Noto que les seves mirades travessen el teixit dels meus pantalons i em sento despul·lat, com si acabés de néixer.

La noieta d'abans, la més experimentada, assenyada i intuïtiva m'expressa el neguit de totes elles i em diu, amb decisió:

-Si no fas alguna cosa, t'explotarà!

Amb el dolor tan o més viu que quan he rebut la fiblada criminal, me la miro, impotent, sense saber què he de fer. I ella, tan jove, però que sembla tenir una gran experiència en tot el que es refereix a mossegades d'insectes, s'inclina cap a mi però no troba la posició adequada, de manera que s'agenolla sobre el terra del vagó i amb mà ferma, sense atabalar-se, descorda d'un en un els botons de la bragueta. Estic fascinat per l'aplom i seguretat de la maniobra. Voldria resistir-m'hi, però no goso. Sento un dolor invencible que em fa agrair qualsevol intent d'ajuda, vingui d'on vingui. Estic tan profundament ferit, que deixo fer.

La noieta és pacient i delicada perquè s'entreté en cada botó i els descorda amb suavitat. Tot i que són tan innocents com jovenetes, les mirades de les seves companyes fan pensar que no haurien tingut tants miraments i que si l'afer fos a les seves mans, haurien fet saltar tots els botons de cop, amb una estrebada, per atacar directament l'objectiu. Però ella no fa cas de la pressió ambiental i actua a consciència, al seu aire. Fica la mà on abans ha entrat la formiga, s'obre camí entre la roba interior i, de sobte, amb un àgil moviment, aconsegueix treure a l'exterior la meua virilitat ferida i torturada per la pessigada de l'insecte que tots semblen haver oblidat.

Jo mateix em desconec i ni que em remunti a un passat llunyà, gloriós en comparació a un present de decadència, no em reconec en aquest tall rodó tumefacte, violaci, amb les venes tan marcades que semblen els rius d'un paisatge retratat de lluny, fet d'una matèria tan poc corrent que encara és capaç de créixer a la vista de tothom.

La noieta em palpa i el contacte dels seus ditets és un consol després de la fiblada que es repeteix en el record i que revisc contínuament a cada onada de sang nova que hi arriba des de no sé on, i que l'infla i endureix sense parar. Manipula amb traça aquesta enorme i inesperada hèrnia, me la fa giravoltar i la inspecciona pel davant i pel darrera fins que troba el lloc precís on s'ha produït la fiblada: un punt ben concret, molt vermell i definit en una petita àrea rosada. Em mira dolçament i em comenta, amb aquella veu que fa posar la pell de gallina:

-T'ha picat aquí. Ho veus?

Afirmatiu. Ho veig. Encara em cremen les orelles i el cor em bateja amb més força que mai, amb esgarrifances que em sacsegen tot el cos. Tota la meua voluntat, els sentits, l'energia i la vitalitat s'han concentrat en un sol lloc, com si la resta del meu cos hagués deixat d'existir. És possible que el que em podia quedar d'esperit, o allò que en diem l'ànima, hagi seguit el mateix camí. Tot el meu ésser s'ha concentrat en un únic reducte que el dolor manté viu.

Ella continua, sense defallir:

-Et fa mal, oi?

I no espera que contesti. En té prou mirant-me als ulls, plens d'unes llàgrimes que no s'atreveixen a caure galtes avall. Em toca el lloc precís de la fiblada i és com si m'hi posés una pomada miraculosa perquè el dolor disminueix i es fa més suportable sense arribar a desaparèixer.

Després, en veure les mostres d'agraïment que apareixen en el meu rostre,

incapaç de dir una sola paraula perquè no em queda ni un filet de veu, continua la seva missió terapèutica sense deixar-me anar. Hi acosta la cara, obre la boca i en treu una llengua experta en guariments perquè amb una justa passada pel lloc precís del dolor en rebaixa la tensió d'una manera fonamental.

Faig un esforç i quan aconsegueixo aixecar la mirada, observo una concentració especial. Ningú no s'atreveix a fer barrila perquè s'adonen que el meu futur depèn de l'habilitat de la seva companya, de si pot o sap vèncer la malèfica influència de la formiga que ningú no s'ha preocupat de capturar, jutjar i castigar... Recupero gairebé el meu ritme habitual de respiració i començo a pensar en un capítol d'agraïments. Se'ls emporta tots, de moment, aquesta infermera tan ben documentada que sap què s'ha de fer en cada moment. Sense la seva decisiva intervenció no sé en què haurien parat les terribles conseqüències d'una fiblada tan desafortunada.

La meua terapeuta preferida es fa uns centímetres enrere i, convençuda de la seva eficàcia, em pregunta:

-Et trobes millor, oi?

Faig que sí amb el cap, sense esma, atut encara pel dolor que pot recomençar d'un moment a l'altre.

Ella insisteix:

-Però encara et fa mal, oi?

Abaixo les parpelles per fer-li entendre que està en possessió d'un gran poder d'endevinació i que l'encerta de ple, cosa que l'estimula a continuar aplicant-s'hi amb la mateixa decisió d'abans. Ara, però, amplia la seva actuació a altres àrees del membre colpit per la dissort amb gran sentit de la professionalitat, i no permet que cap raconet, per allunyat que estigui, es quedi sense una ració del seu generós bàlsam. Sense abandonar la seva benèfica acció, em mira de baix a dalt per observar en la meua cara els diferents i canviants estats d'ànim, cosa que li indica el ritme que ha de seguir en cada moment.

Es pren un moment de respir i penso que capta tot l'agraïment que intento transmetre-li amb un parell de sospirs profunds. Això l'estimula per atacar a fons i vèncer amb caràcter gairebé definitiu el dolor que encara sentia i que tots dos sabem que no se n'anirà fins que no desapareixi la inflor, la rigidesa, la qualitat pètria que ha adquirit insòlitàment l'única part del meu cos que manté unes constants vitals. I amb decisió no exempta de delicadesa procedeix a l'atac final: obre tant com pot la boca i, encara que només aconsegueix introduir-hi la punta d'un iceberg en erupció, xucla amb l'avidesa que fins ara, imagino, només ha posat per engolir un gelat de maduixa. Tot i que el dolor disminueix ràpidament, encara continuo concentrat en la part del cos que és objecte de les seves atencions. El ritme de xuclades mereix l'aprovació de les seves companyes que mouen el cap al mateix compàs fins que al cap d'uns minuts sento que em desbordo i intento inútilment apartar-me'n per evitar les inundacions. No me'n surto perquè m'hi clava les dents: fa el treball a consciència i n'accepta totes les conseqüències amb un gran sentit de la responsabilitat.

Tot seguit, quan s'adona que la cosa ja no dona per a més, se'n separa, es frega els llavis amb la mateixa llengua, tan activa i consoladora, i em mira. Sap que avui ja no caldrà que es preocupi per fer la bona obra diària després que, amb aquesta actuació, ha superat amb escreix totes les seves obligacions.

Fa una estona que el paisatge ha desaparegut de les finestres del vagó. Si hem continuat veient-nos les cares, ha estat gràcies als llums que s'han encès automàticament quan hem entrat en el túnel, encara que a mi el detall m'hagi passat desapercebut. Però ara noto que el tren comença a aturar-se. Miro a través del vidre i descobreixo amb sorpresa que sóc a la parada de casa. M'esvero i, en recuperar la consciència que em fa adonar que la vida ha tornat a la resta del meu cos, tentinejo i m'aixeco. Poso la roba a lloc i em cordo de qualsevol manera, em passo una mà pels cabells mentre amb l'altra recupero la cartera plena de papers i no puc fer altra cosa, amb una agraïda mirada plena de sentiment, que dir a tota la concurrència, però dirigint-me d'una manera

molt especial a la meua salvadora:

-Ho sento, però he de baixar aquí... Gràcies! Moltes gràcies!

Així que em giro d'esquena, sento que aplaudeixen. Em giro, desconcertat, perquè no he fet res per merèixer-ho, però comprovo que el reconeixement es dirigeix, en un acte d'estricta justícia, cap a la mossa que m'ha salvat la vida. Totes les altres se n'han fet càrrec i la premien amb una ovació. Si no fos que tinc les mans ocupades, m'hi afegiria, però no cal, perquè ella sap prou bé com li n'estic, de reconegut.

Quan em barrejo amb la gent que ja és a la plataforma i que es prepara per baixar, sento algú que pregunta:

-Què ha passat?

I un altre, que en sap la música però que n'ignora la lletra, contesta:

-Sí... Són les nenes de les monges. No sé... Sembla que n'hi ha una que ha ajudat algú que s'ha fet mal...

Em costaria una mica posar les coses al seu lloc. Hi renuncio i apresso el pas per evitar possibles interrogatoris i complicacions.

Quan arribo a casa, i ja que, si més no per part meua, no hi ha secrets, entre la dona i jo, abans d'explicar-li com ha anat la jornada, les comandes que m'han fet i el temps que feia on he estat, sento la necessitat d'informar-la exactament del que ha passat en l'última fase del viatge. I ho faig amb les paraules justes, sense adornar-ho ni disfressar-ho. M'escolta amb més atenció de la que hauria pogut imaginar i, de sobte, se li desperta una inconeguda vocació d'entomòleg: vol saber com era la formiga, quantes potes tenia, de quin color era, el sexe, la forma de les antenes, si actuava sola o en companyia i on tenia el cau, unes qüestions que no li puc aclarir perquè no l'he arribat a veure i només he sentit els efectes de la seva mala voluntat.

Es desinteressa una mica de l'afer quan centro la narració en la intervenció tan oportuna d'aquella criatura que ha tingut prou mà esquerra per resoldre del tot el meu problema. De tota manera, i per evitar-me complicacions, se'n va al lavabo i en torna amb una farmaciola atapeïda d'ungüents de la serp, olis de fetge de bacallà, benes i tiretes. Tot seguit, s'entesta a comprovar com ha quedat la part del meu cos afectada pel sinistre. Tot i la meua resistència, em veig obligat a treure'm els pantalons i, després, els calçotets. El senyal de la picada és insignificant, com ho és la flàccida pelleriuga en què s'ha tornat a convertir aquell obelisc de pedra picada que ara és incapaç de reaccionar tot i que la dona, sense adonar-se'n, no para de sacsejar-lo i de fer-me pessigolles.

Escorcolla la farmaciola i en treu una pomada refrescant. M'unta a fons i em diu que, ja que estem sols, mantingui el pardal una estona a la fresca, perquè no es veu amb cor d'embenar-lo, no fos cas que l'escanyés si es produïa una inesperada reacció posterior.

M'he d'embolicar amb una bata que m'obliga a mantenir oberta i ella, amb una sobtada vocació per la neteja, s'emporta cap al safareig la roba que m'acabo de treure. Em sento molt incòmode. Faria qualsevol cosa per vestir-me com cal, però sé que me les carregaré si no segueixo les seves ordres.

Passa una estona i no torna. Trec el cap per la cuina, d'on m'arriba una intensa olor de bullit, però no l'hi trobo. És al safareig, encara, però no sento pas que ragi cap aixeta. No sé què hi fa. De sobte, però, m'arriba, ofegada per la porta tancada que ens separa, una exclamació de triomf -"ja et tinc!"- que no sé a què es refereix, ni li ho goso preguntar quan torna i veu que he parat taula. Aviat comencem a dinar. No diu gran cosa, però sembla contenta o, en realitat, esperançada, optimista.

M'estic tota la tarda passant comptes de cara a la pantalla de l'ordinador. Primer, però, ho he anotat tot a mà en una de les meves llibretes, no fos cas que la bèstia lluminosa em fes una atzagaiada. Atenc un parell de trucades i envio un fax mentre la dona, amb un interès insòlit, fa la papallona al meu voltant i em talla les oracions per preguntar-me si em trobo millor, si vull que m'hi posi més pomades, si necessito que em faci fregues...

En havent sopat veiem una estona la televisió fins que decidim anar al

llit. Ho fem plegats. Apago el llum i ens desitgem bona nit. L'he vist una mica nerviosa, un pèl inquieta i em sento en la necessitat d'assegurar-li que em trobo bé i que no s'ha de preocupar perquè la seva pomada és miraculosa: ja no em fa gens de mal, la fiblada. Si no fos que l'epicentre ha deixat un petit senyal, tal com he comprovat al lavabo, cap entomòleg imparcial, per experimentat que fos en picades, no podria certificar que aquest matí he estat la víctima endormiscada d'una formiga experta en bragues.

Tot i la preocupació per la marxa del negoci i amb el cap ple de boira, revivint sense voler el que m'ha passat en el tren, m'endormisco de seguida. Sento que la dona no para de regirar-se i, després, que obre un calaix de la tauleta de nit. Tot seguit, se m'acosta, em busca i palpa la meua tronada virilitat, potser per assegurar-se que continua al seu lloc i que no li passa res, després de l'ensurt d'aquest migdia. Torno a desitjar-li bona nit, amb unes paraules que no m'acaben de sortir, i caic en el precipici de la son del qual me'n treu una altra fiblada horrorosa que es produeix molt a la vora d'on ja m'han ferit avui mateix. Em desperto de cop. No puc aguantar el plor i deixo que ragi a llàgrima viva. Torno a sentir que em fonc de mica en mica, a mesura que tot el meu ésser es concentra en un lloc ben determinat que queda al descobert en saltar entre els plecs del pijama quan ella encén el llum. Creix d'una manera tan ràpida que es projecta de manera descomunal en la paret, com l'ombra xinesa d'una xemeneia gaudiniana. Torno a espantar-me: té un aspecte horrorós! Em sembla reviure la mateixa escena d'aquest matí, quan m'he tornat de pedra tumefacta.

La dona, però, no s'esvera i em demana tranquil·litat. M'agafa, busca la vermellor i s'hi aplica per calmar-me una mica. Se'n surt, però la inflor continua.

L'espurneig que desprenen els seus ulls m'avisa de les seves intencions i abans que em pugui posar a la defensiva, horroritzat, es desprèn de la camisa de dormir i se m'acopla amb certa dificultat perquè mai no ha aconseguit un instrument d'aquesta envergadura. L'escomesa és fulminant i violenta. El dolç i suau vaivé a què em sotmet millora el meu estat de salut i de mica en mica em veig amb cor de participar-hi i, fins i tot, de treure'n partit. El dolor cedeix a mesura que ens acostem a la culminació de la festa, i desapareix del tot quan m'allibero d'una càrrega que no és tan copiosa com la d'aquest migdia perquè el dipòsit encara no ha tingut temps de tornar-se a omplir. Ella, que no ho pot saber, em fa l'efecte que es conforma.

Esgotat per esforços tan continuats, per bé que el meu paper en tots dos casos hagi estat força passiu, m'adormo com un soc. I no és fins l'endemà, quan sona el despertador, que comprovo que em trobo realment bé, fora d'un cert encarcament a la ronyonada. Ella encara dorm i fa cara de felicitat. No vull interrompre els seus somnis i surto de la cambra sense fer soroll.

Quan em banyo, comprovo allò que ja sabia: ara hi ha dos senyals de picada, molt a la vora l'un de l'altre. Surto, em poso roba neta perquè la que portava ahir és al cubell de la bruta, al costat dels pantalons del pijama que portava aquesta nit i que ella hi ha llançat quan m'he adormit. Estic decidit a preparar-li un bon esmorzar: paro taula, obro la nevera, encenc el gas, llesco pa, trec les setrilleres i ho deixo tot a punt.

A partir d'aquell dia, encara que la situació del negoci no hagi millorat -potser tampoc no ha empitjorat-, si bé jo vaig més cansat, ella sembla passar una bona temporada. Juraria que l'he sentit cantar en més d'una ocasió, quan es lleva. Curiosament, això s'ha esdevingut l'endemà que, un cop més, hagi estat atacat en la meua intimitat, de nit, per algun insecte incontrolat, del furor del qual ella s'espavila per salvar-me d'una manera ben peculiar.

L'única ombra que ha enterbolit aquesta darrera i excel·lent etapa de la nostra relació es va projectar el dia que em va enxampar escampant un poderós mataformigues a l'entrada del balcó: n'hi havia una corrua que intentaven franquejar la porta del menjador. Feia anys que no la veia tan enfurida. Per un moment em va semblar que reveia la seva mare quan treia foc pels queixals. Va

llançar el pot d'insecticida per la finestra i, com si s'hagués tornat boja i no sabés el que es feia, va xisclar unes paraules sense sentit:

-Fora! D'això, mai més! M'entens!

I quan jo anava a preguntar-li per què, va proclamar en veu molt alta el principal dogma de la seva nova fe:

-Un respecte per les formigues, que ara i aquí són animals sagrats!